

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023
Email koinouvouleftikos@justice.gov.gr**

Αθήνα, 30-07-2018

Αρ. Πρωτ.: 393

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Εσωτερικών
2. Βουλευτή: κ. Ι. Λαγός
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 6525/04-06-2018

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 6525/04-06-2018 Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Ι. Λαγός, με θέμα: «Ατελέσφορες οι αντεγκληματικές πολιτικές», σας επισημαίνουμε –κατά λόγο αρμοδιότητας– τα ακόλουθα:

Στα ζητήματα της αντεγκληματικής και σωφρονιστικής πολιτικής η αντίληψή μας είναι ότι η ασφάλεια των πολιτών, η κοινωνική ειρήνη και η εμπέδωση του κράτους δικαίου εξυπηρετούνται πρωτίστως από ένα σωφρονιστικό σύστημα που λειτουργεί με τρόπο σύγχρονο, με διαφάνεια και έλεγχο.

Είναι αυτονόητο ότι δε νοείται ασφάλεια της κοινωνίας και ασφάλεια των πολιτών σε μια κοινωνία που αποδέχεται να λειτουργεί ένα σωφρονιστικό σύστημα εξαθλιωμένο, με μόνη αποστολή την αδρανοποίηση, τη «φύλαξη» ανθρώπων, οι οποίοι εκβαρβαρίζονται σε συνθήκες υπερσυνωστισμού και άθλιων συνθηκών διαβίωσης. Γιατί είναι προφανές ότι αυτός ο εκβαρβαρισμός δεν μπορεί να οδηγήσει σε επανένταξη στην κοινωνία, παρά μόνο σε περαιτέρω εμπλοκή στο έγκλημα.

Η διαδεδομένη, παρόλα αυτά, αντίληψη – που αποτέλεσε και την ακολουθούμενη πολιτική εδώ και δεκαετίες - ότι η μακρόχρονη παραμονή και αχρήστευση στη φυλακή, ακόμα και σε άθλιες συνθήκες, είναι επαρκής απάντηση της πολιτείας στο έγκλημα, εκτός από ατελέσφορη είναι και βαθιά συντηρητική. Ευνοεί τη δημιουργία «εσωτερικών εχθρών» και «αποδιοπομπαίων τράγων» που συγκεντρώνουν τη λαϊκή δυσαρέσκεια, εκτονώνουν το λαϊκό αίσθημα, αποπροσανατολίζουν του πολίτες από τα σημαντικά προβλήματα και αντικαθιστούν με λαϊκιστικές κορόνες τη διατύπωση σοβαρών πολιτικών προτάσεων. Περαιτέρω, έχουμε πει επανειλημμένα ότι ο υπερσυνωστισμός στις φυλακές στην ουσία δημιουργεί συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη της διαφθοράς και την εκμετάλλευση των κρατουμένων. Επομένως, μια πολιτική που αδιαφορεί για την επίλυση του ζητήματος του υπερσυνωστισμού, καθίσταται ευάλωτη σε κατηγορίες για ανοχή στη διαφθορά.

Ασφαλώς και το ζήτημα της ασφάλειας και της αντιμετώπισης του εγκλήματος στις σύγχρονες κοινωνίες είναι σοβαρό και απαιτεί συγκροτημένες και συστηματικές προσπάθειες αντιμετώπισης σε όλα τα επίπεδα: πρόληψη, καταστολή και σωφρονιστική πολιτική για τη μείωση της υποτροπής (δευτερογενής πρόληψη). Η εγκληματικότητα του δρόμου, οι νέες μορφές

εγκλημάτων (εγκλήματα μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιβαλλοντικά εγκλήματα κλπ), η ακροδεξιά βία, το οργανωμένο έγκλημα αποτελούν μερικές μόνο από τις εκφάνσεις του σύνθετου φαινομένου της εγκληματικότητας, καθεμία από τις οποίες απαιτεί διαφορετικές στρατηγικές αντιμετώπισης. Ωστόσο, ο εγκλεισμός στις φυλακές είναι το τελευταίο στάδιο αντίδρασης της πολιτείας και, μεταξύ άλλων, χρειάζεται να εμφορείται από την πολιτική της επανένταξης έτσι ώστε να συμβάλει στην περαιτέρω πρόληψη του εγκλήματος με τη μείωση της υποτροπής.

Παραδοσιακά στη χώρα μας οι φυλακές αποτέλεσαν για πολλά χρόνια τόπους κράτησης πολιτικών αντιπάλων και παράλληλα επιτελούσαν το έργο του εγκλεισμού των ποινικών κρατουμένων. Μόλις πρόσφατα το θέμα της επανένταξης και της μείωσης της υποτροπής μπήκε επίσημα στην πολιτική ατζέντα και στις προτεραιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Πρόκειται, πραγματικά, για μια αλλαγή παραδείγματος που στοχεύει στην ανάπτυξη πολιτικών που βασίζονται όχι μόνο στον ανθρωπισμό και στο κράτος δικαίου αλλά και στα επιστημονικά δεδομένα που δείχνουν ότι η ανάπτυξη θετικών παρεμβάσεων στη διάρκεια της κράτησης οδηγούν στη μείωση της υποτροπής και στην επανένταξη των αποφυλακισμένων στην κοινωνία.

Εξάλλου, η αύξηση της εγκληματικότητας μετά τη μεταπολίτευση και ιδίως τις δεκαετίες του '80 και του '90, η οποία ακολούθησε την οικονομική ανάπτυξη, την εξάπλωση του διεθνοποιημένου εγκλήματος και τη μεγάλη μετακίνηση πληθυσμών λόγω πολεμικών συγκρούσεων/ πολιτικών ανακατατάξεων/ φτωχοποίησης και ανισοκατανομής πλούτου/ τεράστιων οικονομικών πιέσεων λόγω της παγκοσμιοποίησης, δημιουργεί σήμερα ιδιαίτερα μεγάλες απαιτήσεις στο επίπεδο της πρόληψης, καταστολής και αντιμετώπισης τους εγκλήματος. Υπάρχει, επομένως, άμεση ανάγκη για συντονισμένες πολιτικές που απαιτούν ευρύτερες συναινέσεις.

Ήδη σήμερα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει επιτελέσει σημαντικό έργο στους τομείς της βελτίωσης των συνθηκών κράτησης και της συγκρότησης μια συνεκτικής αντεγκληματικής πολιτικής με τη θέση σε ισχύ του «Στρατηγικού σχεδίου για το σωφρονιστικό σύστημα 2018-2020». Η πολιτική αυτή θα συνεχισθεί, ενώ παράλληλα γίνονται όλες οι αναγκαίες ενέργειες για την αντιμετώπιση των δομικών προβλημάτων που συνδέονται διαχρονικά με το ζήτημα του υπερπληθυσμού των φυλακών αλλά και για την καλύτερη οργάνωση της διαδικασίας της αποφυλάκισης και την υποστήριξη της επανένταξης.

Ειδικότερα, έχουν σχεδιασθεί και προγραμματισθεί οι παρακάτω σχετικές πρωτοβουλίες:

- Η προώθηση προς ψήφιση στη Βουλή του σχεδίου του νέου Ποινικού Κώδικα, ο οποίος μεταξύ άλλων περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος των ποινών.
- Η ενίσχυση του ρόλου των αρμόδιων επιμελητών κοινωνικής αρωγής κατά την περίοδο της πρόωρης απόλυσης των κρατουμένων, στην περίπτωση που διαπιστώνεται η ανάγκη για πρόσθετη υποστήριξη.
- Η ανάπτυξη σύγχρονων μοντέλων εκτίμησης των αναγκών των κρατουμένων και παροχής εξατομικευμένης υποστήριξης κατά τη διάρκεια της κράτησης, μέσω εξειδικευμένου προγράμματος ενταγμένου στο ΕΣΠΑ Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα, με τίτλο «Αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχονται από τις δομές που λειτουργούν υπό την εποπτεία της Γραμματείας Αντεγκληματικής».
- Η χρηματοδότηση από το Συμβούλιο της Ευρώπης της εκπόνησης διεθνούς μελέτης, με τη συμμετοχή εξειδικευμένων ερευνητών και από Ευρωπαϊκές χώρες, για την αποτύπωση και ανάλυση των λόγων που διαχρονικά έχουν οδηγήσει στο φαινόμενο του υπερπληθυσμού στη χώρα μας, λαμβάνοντας υπόψη και τα δεδομένα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, με σκοπό την αναγνώριση και δημοσιοποίηση του προβλήματος σε όλες τις διαστάσεις του προκειμένου να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπισή του.
- Η ανάπτυξη των ικανοτήτων και η περαιτέρω αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των φυλακών, με τη δημιουργία και λειτουργία Σωφρονιστικής Ακαδημίας, με την υποστήριξη και του προγράμματος τεχνικής βοήθειας του Αυστριακού Υπουργείου Δικαιοσύνης.

- Η ενίσχυση της λειτουργίας της ΕΠΑΝΟΔΟΥ, η οποία είναι το επίσημο όργανο της πολιτείας για την υποστήριξη της επανένταξης των αποφυλακισμένων, με την εξασφάλιση 3ετούς χρηματοδότησης από πόρους του Ελβετικού Καντονίου της Ζυρίχης.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΚΟΝΤΟΝΗΣ**

Αριθμός σελίδων εγγράφου: 3
Αριθμός σελίδων συνημμένων:
Σύνολο σελίδων: 3